



ภาคผนวก จ

สำนักหอสมุด

สำเนา

25 กุมภาพันธ์ 2543

เรียน บรรณาธิการ

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

ที่ รพท.สสป. 10 /2543 ชี้แจงข่าวเรื่องการขาดทุนการพาณิชย์

บทความในหนังสือพิมพ์ของท่านมีความคลาดเคลื่อนจากข้อความที่ดิฉันชี้แจงต่อสื่อมวลชนเกี่ยวกับการขาดทุนการพาณิชย์ของรัฐบาล เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2543 สรุปได้ดังนี้

1. ดิฉันได้ชี้แจงให้สื่อมวลชน ทราบว่า เมื่อธนาคารพาณิชย์เกิดปัญหา การที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเข้าแทรกแซง และกองทุนฟื้นฟูฯ เข้าซื้อหุ้นเพิ่มทุนแล้วขายกลับคืนให้ออกชน เป็นวิธีการประหยัดที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับ การปิดกิจการ หรือการเข้าแทรกแซง แล้วให้กองทุนฟื้นฟูฯ ถือหุ้นต่อไปเรื่อย ๆ โดยไม่ขายออกไป เพราะจะมีภาระต้องเพิ่มทุนเพื่อรองรับการกันสำรองเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ และธนาคารพาณิชย์ของรัฐต้องอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติรัฐวิสาหกิจ ทำให้ขาดความคล่องตัวในการแข่งขันกับเอกชน
2. ในการขายหุ้นธนาคารพาณิชย์ของรัฐ กองทุนฟื้นฟูฯ ได้ว่าจ้างที่ปรึกษาทางการเงินซึ่งมี ประสบการณ์ขาดทุนการพาณิชย์ของรัฐในประเทศอื่น ๆ ให้ทำหน้าที่สำรวจความต้องการของผู้ซื้อ และเสนอแนวทางในการขาย ซึ่งมีจุดที่สำคัญ คือ ขอบเขตและวิธีการที่กองทุนฟื้นฟูฯ จะชดเชยความเสียหายที่อาจจะเกิดจากลูกหนี้ด้อยคุณภาพที่มีอยู่เดิม เพราะการซื้อขายที่ผ่านมาในต่างประเทศ ผู้ลงทุนจะยอมรับความเสี่ยงแบบจำกัด กล่าวคือ ผู้ขายต้องรับประกันว่าจะชดเชยถ้ามีความเสียหายเกิดขึ้นจนถึงระดับที่ทำให้ผู้ลงทุนเกิดความสบายใจว่าการลงทุนไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงมากเกินไปที่จะยอมรับได้
3. ที่ปรึกษาได้เสนอแนวคิดว่า หากมีความเสียหายเกิดขึ้นจริงจากลูกหนี้ด้อยคุณภาพที่มีอยู่ภายในช่วงเวลา 5 ปีนับแต่วันที่กองทุนฟื้นฟูฯ ได้ขายหุ้นออกไป กองทุนฟื้นฟูฯ รับจะชดเชยความเสียหายให้ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ลงทุนใช้ความพยายามในการฟื้นฟูคุณภาพลูกหนี้ ได้มีการกำหนดระดับความเสียหายที่กองทุนฟื้นฟูฯ จะรับชดเชยให้ ถ้าความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงสูงกว่าที่ควรจะเป็น หรืออีกนัยหนึ่งสูงกว่าระดับที่กำหนดไว้ ผู้ลงทุนต้องมีส่วนร่วมรับความเสียหายด้วย จึงเรียกสัญญาที่ว่า loss sharing ข้อกำหนดที่ให้ประเมินผลเสียหาย ณ สิ้นปีที่ 5 หลังการขาย มิใช่เป็นการผลักภาระไปในอนาคต แต่ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า เวลาที่ผ่านไป 5 ปี เศรษฐกิจของ

ประเทศน่าจะมีในตัว ส่งผลให้ลูกหนี้มีคุณภาพดีขึ้น และเกิดความเสียหายจริงน้อยกว่าจำนวนที่ ประเมินกันในปัจจุบัน

4. นอกเหนือจากเหตุผลและแนวคิดในการขายแล้ว คิฉินยังได้ชี้แจงถึงขั้นตอนใน การขาย ซึ่งมีหน่วยงานอื่นนอกเหนือจากธนาคารแห่งประเทศไทยเข้าร่วมพิจารณาด้วย และได้ แจกเอกสารแสดงขั้นตอนที่กล่าว รวมถึงการส่งจดหมายเชิญจากที่ปรึกษาไปยังผู้ลงทุนที่มี ศักยภาพและมีความสนใจจะซื้อหุ้นธนาคารพาณิชย์จากกองทุนฟื้นฟูฯ ซึ่งมีจำนวนเกินกว่า 50 ราย ขึ้นไปสำหรับแต่ละธนาคารพาณิชย์ หากผู้รับจดหมายเชิญสนใจจะลงทุนซื้อ ก็จะต้องมีหนังสือ แสดงความสนใจ หลังจากนั้น ที่ปรึกษาที่จะส่งรายละเอียดเกี่ยวกับฐานะของธนาคารพาณิชย์ ที่จะขาย และต้องลงนามในสัญญาที่จะรักษาความลับของข้อมูล

5. หนังสือพิมพ์หลายฉบับได้ลงข่าวการชี้แจงของคิฉินอย่างถูกต้อง ดังเช่น หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2543 ที่ได้แนบมาพร้อมนี้

6. เมื่อคิฉินชี้แจงจบแล้ว นักข่าวได้ถามว่า

6.1 จะมีการเปิดเผยสัญญาที่ทำไปแล้วได้หรือไม่

คิฉินตอบว่า สัญญาระบุว่าห้ามเปิดเผย 3 ปี เว้นแต่คู่สัญญายินยอมให้เปิดเผย ก่อนได้ ได้มีผู้ขอใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2541 ขอรบาสัญญา กอง ทุนฟื้นฟูฯ จึงมีหนังสือแจ้งไปยังธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เคอร์ค หากเขายินยอมก็สามารถเปิดเผย ได้ แต่อยากขอให้เปิดเผยหลังจากที่ขายอีก 2 ธนาคารที่เหลืออยู่เสร็จแล้ว ซึ่งคาดว่าไม่เกินกลางปี นี้ เพราะถ้าเปิดเผยก่อนอาจเสียเปรียบในการเจรจา

6.2 มีคำเรียกร้องให้ทำประชาพิจารณาการณ์ก่อนเซ็นสัญญา

คิฉินตอบว่า สามารถทำได้ แต่อาจส่งผลกระทบต่อราคา ถ้าเป็นเช่นนั้นใคร จะรับผิดชอบ ตัวอย่างเช่น ถ้าให้กองทุนฟื้นฟูฯ จำกัดการรับประกันความเสียหายให้มีขอบเขตน้อย ลง ก็จะสะท้อนไปยังราคาที่จะลดลงตามไปด้วย เหมือนกับซื้อประกันชั้น 1 ต้องจ่ายค่า premium แพงกว่าซื้อประกันชั้น 3 ทั้งที่โดยแท้จริงแล้วถ้าไม่มีความเสียหายเกิดขึ้นจริง ผู้รับประกันก็ไม่ต้อง จ่ายเงินเหมือน ๆ กัน

ดิฉันขอเรียนยืนยันว่า ในฐานะที่เป็นคนไทยคนหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตเหมือนกันกับคนไทยทุกคนในประเทศนี้ ดิฉันก็อยากให้ประเทศของเราผ่านพ้นวิกฤตและอยากให้การแก้ไขวิกฤตของรัฐบาลส่งผลกระทบต่อผู้เสียภาษีซึ่งรวมถึงตัวดิฉันด้วยน้อยที่สุดเช่นกัน

ขอแสดงความนับถือ



(นางสาลิณี วังताल)

รักษาการ ผู้อำนวยการอาวุโส
ฝ่ายนโยบายสถาบันการเงิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาภาพถ่ายข่าวหน้า 19 หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2543
สำเนาถึง คุณรังสรรค์ ณะพรพันธุ์

สำนักหอสมุด

ธปท.ชี้ขายรัตนสิน-นครธนไปรุ่ง ๕

แบงก์ชาติ" มั่นใจการแก้ปัญหา
สถาบันการเงินด้วยวิธีขายธนาคารรัฐ
นั้นต่ำกว่าการเลือกปิดกิจการ
นัยนการขายธนาคารนครธน-รัตน
น บรรลุวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ
โยขายน้อยที่สุดและไปรุ่งใส โดย
นิตจะเปิดเผยสัญญาการซื้อขาย
ธนาคารรัฐตามพ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร
ภายหลังการขายครั้นครและสตีบว่า
จะดำเนินการเสร็จภายใน 2 เดือนนี้

นับเนื่องจากมีการวิพากษ์
วิจารณ์กันมากเกี่ยวกับการขาย
ธนาคารรัฐทั้ง 4 แห่ง ได้แก่ ธนาคาร
นครธน ธนาคารรัตนสิน ธนาคารศรี
และธนาคารนครหลวงไทย ว่า
ไม่ต้องขายและที่ขายได้มีราคาต่ำ
รวมทั้งมีเงื่อนไขในการซื้อขายที่ไม่
โปร่งใส ทำให้ในวันนี้ (๑) ธนาคาร
แห่งประเทศไทย (ธปท. ต้องออกมา
แจงรายละเอียดและกระบวนการ
ขายธนาคารรัฐ

นางสาสนี วัชกาล ผู้อำนวยการ
นักฟื้นฟูสถาบันการเงิน สาย
นโยบายสถาบันการเงิน ธปท. กล่าว
จากประสบการณ์การแก้ไขปัญห
สถาบันการเงิน พบว่าแนวทางการ
ธนาคารที่ทางการแทรกแซงจะมี
ต้นทุนที่แพงกว่าการเลือกแนวท
ขายธนาคารให้เอกชน เนื่องจากเลือก
ทางปิดธนาคาร รัฐบาลต้องจ่าย
เงินฝากและจำหนั ภายใน 30 วัน
เพราะรัฐบาลโดยกองทุนฟื้นฟูได้ค
ประกันผู้ฝากเงินและเจ้าหน้าที่ 100%
ดังนั้นการจะนำเงินมาชำระคืนผู้ฝาก
เงินและเจ้าหน้าที่ ทำให้ต้องเร่งขายสิน
ทรัพย์ของธนาคาร ซึ่งการเร่งขายสิน
ทรัพย์และในภาวะที่เศรษฐกิจยังไม่
ฟื้น ส่งผลให้ราคาขายสินทรัพย์จะ

ต่ำหรือขาดทุนมาก ไม่เพียงพอต่อการนำเงินไป
จ่ายคืนผู้ที่ได้รับการค้ำประกัน นอกจากนี้ ลูกหนี้
ของธนาคารที่ถูกปิดจะได้รับผลกระทบ ทั้ง
ลูกหนี้ดีและลูกหนี้ไม่ดี เนื่องจากธุรกิจของลูกค
ธนาคารอาจต้องหยุดชะงัก เพราะไม่มีสภาพ
คล่อง ดังนั้นการเลือกแนวทางปิดจะเห็นว่าต้น
ทุนจะแพงมาก

นางสาสนี กล่าวอีกว่า หากเลือกแนวทาง
พวงธนาคารรัฐ ที่ทางการแทรกแซง โดยไม่ขาย
ให้เอกชน ก็จะกลายเป็นธนาคารรัฐวิสาหกิจ
ทำให้ไม่มีความคล่องตัวในการบริหารและแข่งขัน
สู้เอกชนไม่ได้ หรือแข่งขันได้ก็เป็นแบบ "บ่อนไซ"
เห็นได้ชัดจากการปรับโครงสร้างหนี้ที่ธนาคารรัฐมี
ความคืบหน้าช้ากว่าธนาคารเอกชน เพราะเมื่อ
เกิดความเสียหายผู้บริหารไม่กล้าตัดสินใจเนื่อง
จาก พ.ร.บ.รัฐวิสาหกิจ มีการกำหนดหลักเกณฑ์
เกี่ยวกับการตัดสินใจ ทำให้การดำเนินการไม่
คล่องตัว

นอกจากนี้ เห็นว่าธนาคารรัฐควรมีเพียง 2
แห่งเท่านั้น คือ ธนาคารกรุงไทยและธนาคารไทย
ธนาคาร สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนา
ประเทศ แต่หากไม่ขายธนาคารรัฐออกไปเลย จะ
มีธนาคารรัฐ 6 แห่ง จากธนาคารพาณิชย์ 13 แห่ง
ซึ่งเห็นว่ามากเกินไป รวมทั้งหากพวงธนาคารรัฐ
ไว้เองต้องมีภาระในการเพิ่มทุนให้ธนาคารเหล
นั้นเท่ากับสำรองที่ป้องกัน และอาจต้องเพิ่มทุน
ชดเชยในกรณีที่มีส่วนผู้ถือหุ้นติดลบ เพื่อให้
สัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงอยู่ในอัตรา
8.5% ดังนั้นจึงต้องใช้เงินค่อนข้างมาก เพราะห
เสียหายของธนาคารรัฐมีค่อนข้างสูง

นางสาสนี กล่าวว่า ขณะที่การขายธนาคารรัฐ
ให้ภาคเอกชนจะทำให้ธนาคารสามารถดำเนิน
ธุรกิจได้ปกติ และปล่อยสินเชื่อได้อีกครั้งเป็นการ
ช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ และหากมีการ
จัดการที่ดี ก็จะไม่เป็นปัญหาต่อกองทุนฟื้นฟูและ
รัฐบาลในอนาคต รวมทั้งยังมีข้อดีในแง่สายต
ลงทุนต่างประเทศ โดยมองว่าการขายธนาคารรัฐ
ให้ผู้ลงทุนที่มีฐานะมั่นคงมีศักยภาพ เป็นการ
แก้ไขปัญหาวิกฤตสถาบันการเงินที่มีความค
หน้า และจะมีผลต่อการจัดอันดับสถาบันการเงิน
ของบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม
ในการขายธนาคารรัฐ ได้มีการกำหนดหลักการที่

ชัดเจนคือ รัฐบาลต้องเสียหายน้อยที่สุด และม
ความโปร่งใสที่สุด ซึ่งการขายธนาคารนครธนและ
ธนาคารรัตนสิน ถือว่าบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

"ต้องยอมรับว่าทางการมีทางเลือกไม่มาก
และเลือกทางเลือกที่เข็มน้อยที่สุด. แต่จะทำให้
ที่สุดภายใต้ทางเลือกที่มีจำกัด" นางสาสนีกล่าว

สำหรับสัญญาการซื้อขายธนาคารรัฐที่
กองทุนฟื้นฟูทำกับผู้ลงทุนรายใหม่นั้น ได้มีผู้
ใช้ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ.2541 ยื่นขอให้
ธปท.เปิดเผยสัญญาซื้อขายธนาคารสแตนดาร์ด
ชาร์เตอร์ด นครธน ซึ่ง ธปท.ไม่มีปัญหาในการ
เปิดเผย แต่การเปิดเผยได้ต้องได้รับการยินยอม
จากผู้ซื้อด้วย จึงได้มีหนังสือที่มีผู้ยื่นขอให้เปิด
เผยสัญญาและ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารให้ธนาคาร
สแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด นครธน ทราบแต่ยังไม่
ตอบรับกลับมา

อย่างไรก็ตาม เชื่อว่าการเปิดเผยสัญญาซื้อ
ขายธนาคารรัฐสามารถดำเนินการเพื่อให้เกิด
ความโปร่งใส แต่ควรรอระยะเวลาหนึ่ง ให้ขาย
ธนาคารครั้นครและธนาคารนครหลวงเสร็จก่อน
เพราะหากเปิดเผยก่อนอาจมีผลกระทบต่อ
เจรจาขายธนาคารรัฐทั้ง 2 แห่ง ดังนั้น จึงควรรอ
ให้ดำเนินการขายธนาคารที่เหลือให้เสร็จซึ่งอีก
ไม่กี่เดือนนี้ จากนั้นเชื่อว่าจะสามารถเปิดเผย
สัญญาได้

ทั้งนี้ กองทุนฟื้นฟูได้ทำสัญญากับผู้ลงทุน
รายใหม่ที่ซื้อธนาคารรัฐ 3 ฉบับ โดยมีเงื่อนไขว่า
จะไม่เปิดเผยก่อน 3 ปี ซึ่งเป็นเรื่องปกติของการ
ทำธุรกิจ เว้นแต่คู่สัญญาทั้ง 2 ฝ่ายจะให้ความยิน
ยอม โดยสัญญาทั้ง 3 ฉบับ ได้แก่ 1.Share
Purchase Agreement กำหนดราคาและ
เงื่อนไขในการซื้อ/ขายหุ้น 2.Shareholders
Agreement กำหนดสิทธิของกองทุนฯ ใน
ฐานะผู้ถือหุ้นข้างน้อย 3.Loan Management
Agreement กำหนดรายละเอียดจำนวนลูกหนี้ที่
กองทุนจะชดเชย และวิธีคำนวณ Yield Main-
tenance

ส่วนขบวนการขายธนาคารพาณิชย์ นาง
สาสนี กล่าวว่า กองทุนฟื้นฟูได้จ้างบริษัทเมอร์
แกน สแตนเลย์ เป็นที่ปรึกษาการเงิน ซึ่งมีประส
การณ์ในการแก้ไขปัญหาวิกฤตสถาบันการเงินใน
ประเทศต่างๆ เช่น เคยเป็นที่ปรึกษารัฐบาลเกาหลี
ในการขายแบงก์รัฐของเกาหลี โดยที่ปรึกษาได้ส่ง
หนังสือเชิญไปยังผู้ลงทุนทั้งต่างประเทศและผู้
ลงทุนทั้งไทยและต่างประเทศ โดยหนังสือเชิญได้
ระบุถึงจำนวนลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เอ็นพี
แอล) ที่กองทุนฟื้นฟูจะชดเชยให้ รายละเอียด
การชดเชยตามแนว Yield Maintenance และ
Gain/loss Sharing จากนั้นผู้ลงทุนจะเสนอ
ราคาขั้นต่ำและเงื่อนไขประกอบการลงทุน เพื่อ
ให้คณะกรรมการคัดเลือก ซึ่งแต่งตั้งโดยรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงการคลัง คัดเลือกเหลือเพียง 3-4
ราย (Shot List) เพื่อเข้าตรวจสอบและประเมิน
ฐานะ (Due Diligence) โดยพิจารณาจากราคาที่
เสนอเงื่อนไขเพิ่มเติมประกอบการลงทุน และ
ฐานะความมั่นคงของผู้ลงทุน เพื่อจะได้ไม่กลับมา
เป็นปัญหาที่หลัง

จากนั้นคณะกรรมการคัดเลือกฯ เสนอรายชื่อผู้ได้ชื่อคลิสต์ต่อรัฐมนตรีคลัง เพื่อให้ผู้ลงทุนทำ Due Diligence และเสนอราคาอีกครั้ง เพื่อให้คณะกรรมการคัดเลือกฯ เลือกผู้ชนะการประมูล และเสนอชื่อให้รัฐมนตรีรับทราบ จากนั้นกองทุนจะทำสัญญากับผู้ลงทุนที่ได้รับคัดเลือก 3 ฉบับ แล้วให้คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูพิจารณาเห็นชอบร่างสัญญาทั้ง 3 ฉบับ เพื่อส่งร่างสัญญาให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจ หากดำเนินการเสร็จก็จะเสนอขอความเห็นชอบจากรัฐมนตรีคลัง จนสุดท้ายผู้จัดการกองทุนถึงจะลงนามในสัญญา ร่วมกับผู้ลงทุน

"จะเห็นว่าขั้นตอนทั้งหมดมีความโปร่งใส แต่หากมีผู้เสนอให้มีการทำประชาพิจารณ์ เมื่อสำนักงานอัยการสูงสุดตรวจร่างสัญญาเสร็จก่อนเสนอความเห็นชอบรัฐมนตรีคลัง ก็สามารถให้ข้อเสนอแนะได้ แต่ในทางปฏิบัติหากเกิดผลเสียทำให้ได้ราคาในการขายค่อนข้างต่ำจากที่ควรจะเป็น ใครจะเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องนโยบายที่สามารถหารือกันได้ อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาในประเด็นดังกล่าวตนได้เคยไปชี้แจงต่อคณะกรรมการธิการ 2-3 ครั้ง ซึ่งก็ไม่มีปัญหาจิตใจในประเด็นดังกล่าว" นางสาวณีนกกล่าว

ชำนาญกหอสมุด

ชี้แจงเรื่องการขายธนาคารพาณิชย์ของรัฐ

เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2543

ธนาคารนครธน

1. กองทุนฯ ออกเงินซื้อหุ้น	7,000.00	ล้านบาท
2. ขาย 75% (par value 5,250 ล้านบาท) ได้	12,377.25	ล้านบาท
3. ได้เงินเกินกว่าที่ลงทุน	5,377.25	ล้านบาท
4. หุ้นที่เหลืออีก 25% มี par value	1,750.00	ล้านบาท
5. ถูกหนี้ที่อยู่ภายใต้การชดเชย ^{1/}	33,000.00	ล้านบาท

หมายเหตุ 1/ จำนวนที่จะชดเชยจริง ขึ้นอยู่กับความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ในระยะเวลา 5 ปี โดยจะชดเชยเท่ากับจำนวนที่ขาดทุน ซึ่งเท่ากับเก็บเงินได้จริงบวก หลักประกันที่มีเทียบกับยอดหนี้



ธนาคารรัตนสิน

1. กองทุนฯ ออกเงินซื้อหุ้น	19,795.00	ล้านบาท
2. ขาย 75% (par value 14,846 ล้านบาท) ได้เงิน	<u>15,089.50</u>	ล้านบาท
3. ทุนจดทะเบียน	19,795.00	ล้านบาท
4. ขาดทุนสะสม ณ วันขาย	<u>(2,347.00)</u>	ล้านบาท
5. ส่วนผู้ถือหุ้นสุทธิ ณ วันขาย	<u>17,448.00</u>	ล้านบาท
6. สินทรัพย์รวม ณ วันขายกิจการ	67,526.00	ล้านบาท
7. สินทรัพย์เสี่ยง (ไม่รวม NPL ที่กองทุนฯ รับชดเชย)	20,106.00	ล้านบาท
8. อัตรา BIS ณ วันขายกิจการ	86.8%	
9. ทุนที่คาดว่าจะควรมี (BIS = 29.84%)	6,000.00	ล้านบาท
10. มีทุนมากเกินไปจึงควรมีการคืนทุน (5 - 9)	11,448.00	กองทุนฯ 25% = 2,862 ล้านบาท UOB 75% = 8,586
11. กองทุนฯ ได้รับ		
11.1 ค่าขายหุ้น 75 %	15,089.50	ล้านบาท
11.2 จากการคืนทุน	<u>2,862.00</u>	ล้านบาท
11.3 ได้รับทั้งหมด (11.1 + 11.2)	<u>17,951.50</u>	ล้านบาท
12. ได้รับน้อยกว่าที่ลงทุน (11.3 - 1)	<u>(1,843.50)</u>	ล้านบาท
13. หุ้นที่เหลืออีก 25% มี par value (6,000 x .25)	1,500.00	ล้านบาท
14. ถูกหนี้ยี่อยู่ที่ภายใต้การชดเชย ^{1/}	45,000.00	ล้านบาท
15. การจ่ายเงินของ UOB		
15.1 ค่าหุ้น 75%	15,089.50	ล้านบาท
15.2 ได้รับเงินคืนทุน	<u>(8,586.00)</u>	ล้านบาท
15.3 จ่ายเงินสุทธิ	<u>6,503.50</u>	ล้านบาท

หมายเหตุ 1/ จำนวนที่จะชดเชยจริงขึ้นอยู่กับความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ในระยะเวลา 5 ปี โดยจะชดเชยเท่ากับจำนวนที่ขาดทุน ซึ่งเท่ากับเก็บเงินได้จริงบวก หลักประกันที่มีเทียบกับยอดหนี้

ขบวนการขายธนาคารพาณิชย์

1. กองทุนฯ จำที่ปรึกษาทางการเงิน
2. ที่ปรึกษาส่งหนังสือเชิญไปยังผู้ลงทุน

ธนาคาร	ไปผู้ลงทุนต่างประเทศ.	ไปผู้ลงทุนไทย
1. นครธน	๘๓	5
2. รัตนสิน	56	1
3. ศรีนคร	55	4
4. นครหลวงไทย	55	4

หนังสือเชิญระบุถึง

- 1) จำนวนลูกหนี้ NPL ที่กองทุนฯ จะชดเชยให้
- 2) รายละเอียดการชดเชยตามแนว Yield Maintenance และ Gain/Loss Sharing
3. ผู้ลงทุนเสนอราคาขั้นต่ำ และเงื่อนไขประกอบการลงทุน
4. คณะกรรมการคัดเลือก ซึ่งแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ประกอบด้วย
 - 4.1 ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย
 - 4.2 รองผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย
 - 4.3 ผู้แทนกรมบัญชีกลาง
 - 4.4 ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
 - 4.5 ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด
 - 4.6 ผู้จัดการกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินคัดเลือก short list เพื่อเข้าทำ Due diligence โดยดูจาก
 - (1) ราคาที่เสนอ
 - (2) เงื่อนไขเพิ่มเติมประกอบการลงทุน
 - (3) ฐานะความมั่นคงของผู้ลงทุน เพื่อจะไม่กลับมาเป็นปัญหาที่หลัง
5. คณะกรรมการคัดเลือกฯ เสนอรายชื่อผู้ได้ short list ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
6. ผู้ลงทุน short list เข้าทำ due diligence แล้วเสนอราคาอีกครั้ง
7. คณะกรรมการคัดเลือกฯ เลือกผู้ชนะการประมูลแล้ว เสนอชื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

8. กองทุนฯ ทำสัญญากับผู้ลงทุน 3 ฉบับ
 - (1) Share Purchase Agreement กำหนดราคาและเงื่อนไขในการซื้อ/ขายหุ้น
 - (2) Shareholders Agreement กำหนด^{สิทธิ}สัดส่วนของกองทุนฯ ในฐานะผู้ถือหุ้นข้างน้อย เช่น มีสิทธิ veto ในเรื่องที่กองทุนฯ เห็นว่าสำคัญ ฯลฯ
 - (3) Loan Management Agreement กำหนดรายละเอียด
 - จำนวนลูกหนี้ที่กองทุนฯ จะชดเชย
 - วิธีการคำนวณ Yield Maintenance, ผลขาดทุน, ผลกำไร ฯลฯ
9. คณะกรรมการกองทุนฯ ให้ความเห็นชอบร่างสัญญา 3 ฉบับ
10. ส่งร่างสัญญาให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจ
11. เสนอขอความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง ในกรณีที่คณะรัฐมนตรี เคยให้ความเห็นชอบไว้แล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอนุมัติได้เลข ถ้อย (เช่น กรณีธนาคารนครธน) ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี อนุมัติก่อน
12. ผู้จัดการกองทุนลงนามในสัญญาร่วมกับผู้ลงทุน

สำนักหอสมุด



ฉบับที่ ๔๔ / ๒๕๔๓

เรื่อง ชี้แจงการหลักการการขายธนาคารพาณิชย์ของรัฐ

ตามที่คณะกรรมการการคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงิน วุฒิสภาได้จัดทำรายงานเรื่อง “มาตรการและแนวทางในการฟื้นฟูเสถียรภาพทางการเงินและการคลังของประเทศ” ฉบับที่ ๘ และได้มีการอภิปรายในรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๓ ในเรื่องเกี่ยวกับการขายธนาคารพาณิชย์ของรัฐ นั้น ธปท. ขอเรียนชี้แจงเพื่อให้สาธารณชนเข้าใจเกี่ยวกับการขายธนาคารพาณิชย์ของรัฐ ได้ชัดเจนมากขึ้น ดังต่อไปนี้

ประเด็น : ธนาคารพาณิชย์ของรัฐที่ขายให้แก่ผู้ลงทุนเอกชน ได้ขายลูกหนี้ NPL ให้ AMC ที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ เป็นเจ้าของในราคาแพง หรืออีกนัยหนึ่ง ธนาคารพาณิชย์ขาย NPL ให้ AMC ในราคาเท่ากับยอดหนี้คงค้าง ทำให้ AMC ต้องรับผลขาดทุนสูง การกระทำเช่นนี้เป็นการยกประโยชน์ให้คนต่างชาติ

คำชี้แจง : ๑. ในการประมูลขายธนาคารพาณิชย์ของรัฐ กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ได้เสนอขายธนาคารที่เป็น ‘clean bank’ คือปราศจากผลขาดทุนสะสม เนื่องจากผู้ซื้อไม่สนใจซื้อธนาคารที่มีผลขาดทุนสะสมเป็นจำนวนมาก เพราะทราบดีที่ยังมีผลขาดทุนสะสมจะไม่สามารถจ่ายเงินปันผลได้ นักลงทุนจะไม่ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนในเวลาอันควร การขายลูกหนี้ NPL ให้ AMC เพื่อล้างผลขาดทุนสะสม พร้อมๆกับการคืนทุนส่วนเกินบางส่วนให้แก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ นั้นเป็นวิธีที่จะช่วยให้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการขายธนาคารเหล่านี้

2. ในส่วนของผลขาดทุนสะสม เมื่อธปท. เข้าแทรกแซงธนาคารพาณิชย์ได้สั่งให้ลดทุน เพื่อช่วยลดยอดขาดทุนสะสมที่มีมาแต่เดิมลงได้บ้าง แต่ก็ยังไม่หมด เพราะธนาคารพาณิชย์ที่ถูกแทรกแซงมีผลขาดทุนสะสมเป็นจำนวนสูงกว่าทุนจดทะเบียนที่มีอยู่มาก ตัวอย่างเช่น ธนาคาร

รัตนสินมีผลขาดทุนสะสม ณ สิ้นเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๑ หลังจากกันสำรองครบถ้วนตามเกณฑ์ ธปท. แล้วเป็นจำนวน ๑๕,๒๕๓ ล้านบาท ในขณะที่มีทุนจดทะเบียนและส่วนกำไรสุทธิอยู่เพียง ๓,๓๔๐ ล้านบาท ดังนั้นเมื่อลดทุนแล้ว ก็ยังเหลือผลขาดทุนสะสมค้างอยู่อีก ๑๑,๙๑๕ ล้านบาท หลังจากที่ถูกแทรกแซงแล้วธนาคารพาณิชย์ของรัฐก็ยังมีผลขาดทุนจากการดำเนินงานเพิ่มขึ้นอีก เพราะมี NPL มากทำให้มีดอกเบี้ยรับน้อยกว่าดอกเบี้ยจ่ายเป็นเหตุให้ขาดทุนสะสมเพิ่มปริมาณมากขึ้น เช่น ธนาคารรัตนสินมียอดขาดทุนสะสม ๑๕,๒๖๕ ล้านบาท ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๒

ธนาคารรัตนสิน จำกัด (มหาชน)

ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๒

ทุนจดทะเบียน ๑๕,๑๕๔.๗ ล้านบาท

หัก ขาดทุนสะสม ๑๕.๒๖๕.๓ ล้านบาท

ส่วนผู้ถือหุ้นสุทธิ ๔.๕๒๕.๔ ล้านบาท

3. การล้างผลขาดทุนสะสมสามารถกระทำได้ ๒ วิธี

วิธีที่ ๑ ลดทุนเพื่อล้างผลขาดทุนสะสม วิธีการนี้ไม่เหมาะสมที่จะใช้กับธนาคารพาณิชย์ของรัฐ ซึ่งกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ เป็นผู้ถือหุ้นในสัดส่วน ๕๕.๕๕% เพราะจะก่อผลขาดทุนให้แก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ในทันที ในกรณีของธนาคารรัตนสิน กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ได้โอนเงินลงไป 19,793 ล้านบาท ก่อนที่จะมีการประมูลขายถ้ำลดทุน กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ก็ขาดทุนทั้งจำนวนทันที ขาดโอกาสที่จะได้รับกำไรในอนาคต และต้องหาเงินมาเพิ่มให้เพียงพอ ซึ่งก็จะมีต้นทุนดอกเบี้ยอีก

วิธีที่ ๒ โอนเงินสำรองเผื่อหนี้สงสัยจะสูญกลับมาเป็นรายได้ เพื่อล้างผลขาดทุนสะสม วิธีการนี้ส่งผลกระทบต่อราคาของลูกหนี้ NPL ที่ธนาคารพาณิชย์ขายให้ AMC เพราะราคาขายเท่ากับยอดหนี้คงค้างหักด้วยสำรองที่มีอยู่ ซึ่งกรณีธนาคารรัตนสิน จะไม่มีสำรองเหลืออยู่ จึงทำให้ AMC ต้องซื้อลูกหนี้ NPL ในราคาแพงขึ้น แต่การซื้อ ลูกหนี้ในราคาแพงขึ้นนี้ ทำให้ ธนาคารพาณิชย์มีทุนมากเกินไปต้องการจึงสามารถคืนเงินหุ้นส่วนหนึ่งกลับมาให้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ได้ตามสัดส่วนการถือหุ้น ซึ่งในกรณีธนาคารรัตนสิน กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ จะได้เงินส่วนที่ลงทุนไว้คืนมา ๒,๘๕๘ ล้านบาท

ดังนั้น ในกรณีธนาคารรัตนสิน กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ได้รับเงินจากการขายหุ้น ดังนี้

ค่าขายหุ้น ๗๕.๐๒% ของทุนจดทะเบียน	15,089.5	ล้านบาท
จากการคืนทุน	2,858.5	ล้านบาท
รวมเงินที่ได้รับ	17,948	ล้านบาท

4. การใช้วิธีที่ ๒ จะทำให้เกิดต้นทุนน้อยกว่าวิธีที่ ๑ เนื่องจากกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ จะได้รับเงินค่าขายหุ้นและจากการคืนทุนเป็นจำนวนสูงเมื่อเทียบกับมูลค่าหุ้นตามบัญชี และได้เงินที่

กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ลงทุนไปแล้วกลับคืนมาบางส่วน ซึ่งจะช่วยลดภาระดอกเบี้ยจ่าย ของ

กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ลงได้มาก และจะนำมาชดเชยความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นใน AMC ได้ ในส่วนของ AMC นั้น กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ จะยังไม่ต้องรับรู้ผลขาดทุนของ AMC ไปอีก ๕ ปี ซึ่งผลขาดทุนในอนาคตจะขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการเรียกเก็บหนี้ ของ AMC และภาวะเศรษฐกิจของประเทศ

ประเด็น : กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ เป็นผู้รับประกันความเสียหายให้แก่ผู้ซื้อธนาคารพาณิชย์ของรัฐ ในกรณีที่เรียกเก็บเงินได้ต่ำกว่ายอดหนี้แล้ว ทำไมต้องจ่าย Yield Maintenance อีก

คำชี้แจง : ๑. ธนาคารพาณิชย์ของรัฐมีผลเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วก่อนการประมุขชงกิจการ คือ มี NPL ซึ่งทำให้ไม่สามารถเรียกเก็บดอกเบี้ยรับจากลูกหนี้ NPL ได้ ในขณะที่ธนาคารพาณิชย์ของรัฐเหล่านี้ต้องจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากสำหรับเงินที่รับมาจากประชาชน ไม่ว่าจะถูกประมุขชงหรือไม่ก็ตาม จึงเกิดผลขาดทุนเนื่องจากดอกเบี้ยรับน้อยกว่าดอกเบี้ยจ่าย

2. ในการขายกิจการธนาคารพาณิชย์ของรัฐ กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ จำเป็นต้อง

หลดชงดอกเบี้ยรับส่วนที่ขาดหายไปตามข้อ ๑ ให้แก่ธนาคาร (ซึ่งกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ยังถือหุ้นอยู่

ร้อยละ ๒๕) ในรูปของ Yield Maintenance แลจะจ่ายให้เพียงเท่ากับ อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ๓ เดือนของธนาคารพาณิชย์ บวก ๑% หักด้วยดอกเบี้ยรับจาก NPL ที่ธนาคารได้รับจริงในกรณีเก็บหนี้เสียไว้ในธนาคารพาณิชย์ เช่นธนาคารนครธน จำกัด (มหาชน)

3. ส่วนในกรณีที่มีการขาย NPL ต่อไปให้ AMC ที่กองทุนฟื้นฟูฯ เป็นเจ้าของ เช่นกรณีธนาคารรัตนสิน นั้น Yield Maintenance จะอยู่ในรูปของดอกเบี้ยของพันธบัตรที่ AMC ใช้ซื้อ NPL จากธนาคาร โดยจะจ่ายดอกเบี้ย ในอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ๖ เดือนลบ ๑% ทั้งนี้เพราะ AMC ชำระค่า NPL ด้วยพันธบัตร แต่ถ้ AMC ชำระค่า NPL ด้วยเงินสดแล้ว ธนาคารก็จะสามารถนำเงินสดส่วนนั้นไปลงทุนหารายได้มาชำระดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้ฝากเงินได้

4. การจ่าย Yield Maintenance จะกระทำทุก ๖ เดือนไปจนครบ ๕ ปี หากไม่เลือกวิธีการเช่นนี้ก็จะต้องเพิ่มทุนให้แก่ธนาคารพาณิชย์ทันทีเป็นจำนวนเท่ากับ yield Maintenance ที่จ่ายทั้งหมดตลอด ๕ ปี เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ใช้เงินทุนจำนวนนี้รองรับผลขาดทุนที่เกิดจาก ดอกเบี้ยรับน้อยกว่าดอกเบี้ยจ่าย

หากใช้วิธีเพิ่มทุนทันที กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ จะต้องกู้ยืมเงินเท่ากับจำนวนที่ต้องเพิ่มทุนซึ่งจะก่อภาระดอกเบี้ยจ่ายให้แก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ในปริมาณที่สูงกว่าการทยอยจ่ายด้วย Yield Maintenance

ประเด็น : ทำไมกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ จึงไม่ยอมเปิดเผยสัญญาการขายธนาคารรัตนสิน และธนาคารนครธน

คำชี้แจง : .ในสัญญาขายธนาคารรัตนสิน และธนาคารนครธนนั้น มีข้อตกลงว่าทั้งสองฝ่ายจะไม่เปิดเผยสัญญาภายในระยะเวลา ๓ ปี หลังจากวันที่ทำสัญญา ทั้งนี้เพื่อรักษาผลประโยชน์ของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ เนื่องจากว่ากองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ กำลังอยู่ระหว่างการเจรจาต่อรองขายธนาคารอีก ๒ แห่ง การเปิดเผยสัญญาจะเปิดโอกาสให้ผู้ที่กำลังสนใจประมุขชงธนาคารอีก ๒ แห่งทราบถึงแนวทางการเจรจาต่อรองที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ได้ใช้ ซึ่งเป็นผลเสียต่ออำนาจการต่อรองของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ